

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia nr 13/2024
z dnia 8 maja 2024 r.

Standardy Ochrony Małoletnich

Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu

Wrocław 2024 r.

Spis treści

I. Podstawowe terminy.....	4
Główne cele.....	5
II. Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.....	5
Definicje form przemocy.....	5
Czynniki ryzyka.....	6
Symptomy krzywdzenia.....	6
III. Zasady bezpiecznych relacji w Centrum.....	8
Relacja pracownik - uczeń.....	8
Relacja uczeń – uczeń/uczeń pełnoletni.....	9
Zachowania uczniów, ograniczające przemoc fizyczną, psychiczną, słowną i cyberprzemoc.....	9
IV. Procedury interwencji.....	10
Procedura interwencji w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia ucznia.....	10
Procedura interwencji w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec ucznia.....	11
Wdrażanie procedury „Niebieskie karty”.....	12
V. Zasady bezpieczeństwa stosowane w Centrum.....	13
Procedura rekrutacji.....	13
Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku ucznia.....	14
Zasady dostępu małoletnich do internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami.....	14
Zasady wstępu dla osób trzecich/organizacji.....	14
VI. Zarządzanie Polityką Ochrony Małoletnich w Centrum.....	15
Monitoring stosowania polityki.....	15
Lista osób i formy kontaktu dla osób zgłaszających krzywdzenie ucznia.....	15
Wykaz placówek funkcjonujących na terenie miasta Wrocław, udzielających pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy, krzywdzenia.....	16
Postanowienia końcowe.....	16
Załączniki.....	17
Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w standardach ochrony małoletnich.....	18
Karta interwencji.....	19
Niebieska karta - procedury, realizacji.....	21
Monitoring standardów – ankieta dla pracowników.....	33
Monitoring standardów – ankieta dla uczniów.....	34
Oświadczenie o niekaralności.....	35
Oraz o toczących się postępowaniach.....	35
Indywidualny plan wsparcia.....	36

Wstęp

Poniższy dokument został stworzony, aby każdy pracownik Centrum potrafił rozpoznawać symptomy i czynniki ryzyka, które mogą świadczyć o narażeniu ucznia na krzywdzenie. Wiedza ta skutecznie umożliwi przerwanie stosowania przemocy wobec uczniów oraz w dalszym etapie pozwoli planować działania profilaktyczne/pomocowe.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia na podstawie symptomów, że uczeń jest krzywdzony pracownik Centrum jest zobowiązany zareagować zgodnie z odpowiednią procedurą interwencji wskazaną w niniejszej polityce.

Należy przy tym być świadomym, iż wystąpienie jednego lub nielicznych symptomów krzywdzenia nie jest jednoznacznym sygnałem, że dochodzi do krzywdzenia ucznia. Jeżeli jednak liczba czynników zwiększa się lub jeden z nich nie ustępuje lub nasila się, należy podjąć wnikliwą obserwację ucznia na terenie Centrum.

Na pracownikach spoczywa odpowiedzialność monitorowania na terenie Centrum sytuacji uczniów oraz dbałość o dobrostan każdego małoletniego.

Akty prawne

1. Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) –art. 7 pkt 6.
2. Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – art.22b, art. 22c.
3. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.) – art. 2 pkt 1–8, art. 99 pkt 4, art. 26.
4. Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.) - art. 266 § 1 i 2.
5. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.).
6. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (t. j. Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.).
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2022 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów (Dz. U. poz. 2431).

Rozdział 1

Podstawowe terminy

§ 1

Objaśnienie terminów

Ilekcją w niniejszym dokumencie jest mowa o:

1. **Polityce** – należy przez to rozumieć standardy ochrony małoletnich w Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu.
2. **Standardach** – elementy systemowych działań mających na celu ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.
3. **Krzywdzeniu** – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę ucznia, lub zagrożenia dobra ucznia, w tym zaniedbanie.
4. **Centrum** – należy przez to rozumieć Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu.
5. **Pracodawcy** – należy przez to rozumieć Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu.
6. **Małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 lat lub która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego.
7. **Uczniu** – należy przez to rozumieć osobę uczęszczającą na zajęcia do Centrum, która nie ukończyła 18 lat.
8. **Uczniu pełnoletnim** – należy przez to rozumieć osobę, która ukończyła 18 rok życia, nie zawarła związku małżeńskiego i jest uczniem Centrum we Wrocławiu.
9. **Nauczycielach** – należy przez to rozumieć nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w Centrum we Wrocławiu.
10. **Wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczycieli Centrum, którym opiece powierzono co najmniej jeden oddział.
11. **Pracownikach niepedagogicznych** – należy przez to rozumieć inne niż nauczyciele osoby, zatrudnione w Centrum.
12. **Rodzicach/opiekunach** – należy przez to rozumieć osoby (podmioty) sprawujące pieczę nad dzieckiem.
13. **Dyrektorze/wicedyrektorze/kierownikach** – należy przez to rozumieć dyrektora/wicedyrektora, kadre kierowniczą Centrum we Wrocławiu.
14. **Zespół wsparcia** – zespół powołany do działań na rzecz uczniów doświadczających krzywdzenia, w którego skład wchodzi pedagog, wychowawca oraz wyznaczona osoba z zespołu wychowawczego. Zadaniem zespołu jest opracowanie Indywidualnego Planu Wsparcia (IPW).
15. **Indywidualnego Planu Wsparcia (IPW)** – dokument zawierający informacje o działaniach podjętych przez osoby odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi oraz formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 2

Główne cele

1. Celem niniejszego dokumentu jest:
 - 1) uwrażliwianie małoletnich, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi oraz rówieśnikami, zarówno w świecie realnym, jak i w Internecie, mediach społecznościowych,
 - 2) uwrażliwienie wszystkich pracowników, współpracowników (wolontariuszy, praktykantów, osób, z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne) rodziców, na konieczność podejmowania działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
 - 3) Uwrażliwianie i informowanie rodziców/opiekunów o potencjalnych zagrożeniach, zasadach bezpieczeństwa oraz skutkach stosowania przemocy w wychowaniu dzieci,
 - 4) wskazanie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo uczniów znajdujących się pod opieką Centrum,
 - 5) podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia uczniów i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia,
 - 6) określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie uczniom bezpieczeństwa.
2. Znajomość i praktyczne stosowanie standardów ochrony małoletnich jest moralnym i zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników Centrum.

Rozdział 2

Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich

§ 3

Definicje form przemocy

1. Krzywdzeniem dziecka nazywamy intencjonalne akty, zachowania bądź ich brak, które powodują bądź mogą spowodować szkody dla dobra, rozwoju czy zdrowia dziecka. Rozróżniamy następujące rodzaje przemocy wobec dziecka:
 - 1) przemoc fizyczna to celowe, intencjonalne działania wobec małoletniego powodujące urazy na jego ciele np.: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, itp. przemocą będą również przemocowe zachowania wobec małoletniego „w dobrych intencjach”,
 - 2) wykorzystanie seksualne to każde zachowanie osoby wobec małoletniego które prowadzi do jej seksualnego podniecenia i zaspokojenia kosztem małoletniego np.: uwodzenie, świadome czynienie małoletniego świadkiem aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się i do oglądania pornografii, itp.,

- 3) przemoc emocjonalna to intencjonalne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju np.:
 - a) wyzwiska,
 - b) groźby,
 - c) szantaż,
 - d) straszenie,
 - e) emocjonalne odrzucenie,
 - f) nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka,
 - g) niszczenie ważnych dla niego rzeczy lub zwierząt,
 - h) nieposzanowanie granic prywatności.
- 4) Zaniedbywanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski.

§ 4

Czynniki ryzyka

1. Pracownicy Centrum posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka.
2. Wyodrębnia się trzy grupy czynników ryzyka, które mogą wskazywać na zagrożenie pojawienia się krzywdzenia:
 - 1) czynniki związane z uczniem m.in. wiek dziecka, przewlekłe choroby, niepełnosprawność ruchowa/intelektualna, choroby psychiczne, fobia szkolna,
 - 2) czynniki rodzinne tj. nieobecność rodzica/opiekuna, autorytarny styl rodzicielstwa, kondycja psychiczna rodziców/opiekunów, uzależnienia lub inne zaburzenia psychiczne rodziców/opiekunów, konflikty, kryzysy, przemoc, patologia w rodzinie, rozwód rodziców,
 - 3) czynniki związane ze środowiskiem społecznym, w tym szkolnym, tj. izolacja społeczna, mobbing w grupie, w szkole, ubóstwo w otoczeniu rodziny, przemoc, patologia w środowisku rówieśniczym,

§ 5

Symptomy krzywdzenia

1. Pracownicy Centrum posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na symptomy krzywdzenia. Do symptomów krzywdzenia zalicza się m.in.:
 - 1) uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia,
 - 2) podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń często je zmienia,

- 3) uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
 - 4) nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia,
 - 5) uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samo okalecza się itp.,
 - 6) uczeń wycofuje się z aktywności i relacji rówieśniczych,
 - 7) uczeń ma nieadekwatne do sytuacji reakcje emocjonalne (płacz, śmiech),
 - 8) uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
 - 9) uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych,
 - 10) uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie,
 - 11) uczeń jest głodny, nie ma śniadania, picia,
 - 12) uczeń pożycza pieniądze na jedzenie tp.,
 - 13) uczeń wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
 - 14) nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małoletniego),
 - 15) uczeń jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku,
 - 16) uczeń mówi o przemocy,
 - 17) uczeń osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości,
 - 18) uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet),
 - 19) używa środków psychoaktywnych,
 - 20) uczeń ucieka z domu.
2. Jeżeli z objawami u ucznia współwystępują zauważalne, określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że uczeń może być krzywdzony jest szczególnie uzasadnione.
 3. Wzbudzać niepokój powinny sytuacje, gdy rodzic/opiekun:
 - 1) podaje nieprzekonujące, sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń ucznia,
 - 2) nie utrzymuje kontaktów z pracownikami pedagogicznymi Centrum,
 - 3) mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża strofuje ucznia,
 - 4) poddaje małoletniego zbyt surowej dyscyplinie, jest nadopiekuńczy, zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletniego,
 - 5) nie interesuje się losem, problemami małoletniego i neguje jego potrzeby,
 - 6) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni,
 - 7) jest apatyczny, pogrążony w depresji,
 - 8) zachowuje się agresywnie,
 - 9) reaguje nieadekwatnie do sytuacji,
 - 10) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym,
 - 11) nadużywa alkoholu lub innych środków odurzających.

Rozdział 3

Zasady bezpiecznych relacji w Centrum

§ 6

Relacja pracownik - uczeń

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników Centrum jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Wszyscy pracownicy traktują ucznia z szacunkiem uwzględniając jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia, za wyjątkiem sytuacji szczególnych, bezpośrednio zagrażających zdrowiu lub życiu innych uczniów i pracowników Centrum.
2. Zasady bezpiecznych relacji z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy.
3. **Relacje pracownik-uczeń określają poniższe zasady:**
 - 1) relacja z uczniami powinna być profesjonalna, komunikaty bądź działania powinny być odpowiednie do sytuacji i do wieku, bezpieczne, uzasadnione i zrozumiałe dla ucznia,
 - 2) kontakty z uczniami powinny być nacechowane szacunkiem, cierpliwością, życzliwością i sprawiedliwością,
 - 3) pracownik jest zobowiązany doceniać i szanować uczniów bez względu na ich niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny, światopogląd, płeć oraz orientację seksualną,
 - 4) należy unikać kontaktu fizycznego, chyba że jest to niezbędne w sytuacji, w której zagraża sobie lub innym (np. mocne przytrzymanie),
 - 5) w komunikacji z uczniem należy utrzymywać kontakt wzrokowy,
 - 6) nie należy zawstydzać ucznia, lekceważyć go, upokarzać i obrażać,
 - 7) należy dbać o poufność i ochronę informacji dotyczących ucznia. odstąpienie od tej reguły może nastąpić jedynie w przypadku ochrony dobra ucznia, o czym musi on zostać niezwłocznie poinformowany,
 - 8) należy zadbać, aby uczeń wiedział, gdzie może udać się po pomoc w przypadku, gdy czuje się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami,
 - 9) nauczyciel jest zobowiązany zachować szczególną ostrożność wobec uczniów, którzy doświadczyli krzywdzenia w tym seksualnego oraz przemocy fizycznej, psychicznej bądź zaniedbania.
4. **Pracownikowi Centrum w relacjach z uczniami zabrania się:**
 - 1) nawiązywania kontaktów, które nosiłyby znamiona relacji intymnych, osobistych,
 - 2) spotkania z uczniem lub też jego rodzicem/opiekunem powinny odbywać się na terenie Centrum,

- 3) nie wolno kontaktować się z uczniami za pośrednictwem komunikatorów społecznościowych w sprawach innych niż dotyczące Centrum i spraw uczniowskich,
- 4) jeśli zachodzi konieczność kontaktu z uczniem, rodzicem/opiekunem lub też nauczycielem spoza Centrum, dozwolone są następujące środki kontaktowania się:
 - a) telefon,
 - b) służbowy e-mail,
 - c) komunikator Teams,
 - d) dziennik elektroniczny.
5. W przypadku, gdy pracownika łączą z uczniem lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany on jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych uczniów, opiekunów i pracowników.
6. W sytuacji, gdy pracownik jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub uczniów, powinien natychmiast poinformować o tym Dyrektora postępując zgodnie z procedurą interwencji przyjętej w niniejszym dokumencie.

§ 7

Relacja uczeń – uczeń/uczeń pełnoletni

1. W relacjach uczeń-uczeń/uczeń pełnoletni:
 - 1) pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób,
 - 2) zachowuj szacunek wobec innych bez względu na ich niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny, światopogląd, płeć oraz orientację seksualną,
 - 3) pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj,
 - 4) masz prawo zadbać o swoje granice, stosuj słowo „nie”, jeśli dana forma interakcji ci nie odpowiada,
 - 5) szanuj przestrzeń prywatną oraz intymną swoich kolegów i koleżanek,
 - 6) szanuj prawo innych do prywatności, nie przeglądaj rzeczy, telefonu, tabletu, komputera innych osób i ich zawartości.

§ 8

Zachowania uczniów, ograniczające przemoc fizyczną, psychiczną, słowną i cyberprzemoc

1. Nie należy krzywić na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy.

2. Nie należy wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat wyglądu, zachowania, wykonanej pracy kolegów/koleżanek.
3. Nie należy w żaden sposób naruszać nietykalności fizycznej koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej.
4. Nie należy pożyczać, zabierać, ukrywać rzeczy innych osób bez ich zgody.
5. Nie należy używać języka nienawiści ani tzw. hejtu w internecie.
6. Nie należy wykluczać kolegi/koleżanki z wirtualnej grupy klasowej.
7. Nie należy nagrywać, wykorzystywać, rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody.
8. Nie należy rozpowszechniać nieprawdziwych informacji dotyczących życia klasowego oraz osobistego innych uczniów.
9. Nie należy udostępniać, rozpowszechniać innym uczniom treści, filmów, gier związanych z przemocą, agresją, pornografią.
10. Nie należy zachęcać kolegów/koleżanek do stosowania przemocy fizycznej, psychicznej, słownej ani cyberprzemocy oraz działań niezgodnych ze Statutem Centrum.
11. W sytuacji zauważenia kogoś z wyżej opisanych zachowań należy zawsze poinformować o tym nauczyciela lub postąpić zgodnie z procedurą interwencji opisaną w niniejszym dokumencie w rozdziale 4.

Rozdział 4

Procedury interwencji

§ 9

Procedura interwencji w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia ucznia

1. Jeśli pracownik ma uzasadnione podejrzenie krzywdzenia ucznia przez **osoby związane z Centrum** tj. nauczycieli oraz innych pracowników Centrum, praktykantów, wolontariuszy, organizacje, firmy współpracujące zobowiązany jest do:
 - 1) przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi lub pedagogowi oraz sporządzenia notatki służbowej,
 - 2) dyrektor natychmiast odsuwa nauczyciela lub inną osobę związaną z Centrum podejrzaną o krzywdzenie ucznia od wszelkich form kontaktu z uczniami (nie tylko uczniem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy,
 - 3) następnie dyrektor przeprowadza wraz z pedagogiem rozmowę z uczniem, z jego rodzicami/opiekunami oraz z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu,
 - 4) dyrektor przeprowadza w obecności wicedyrektora rozmowę z osobą podejrzaną o krzywdzenie, informuje o konsekwencjach nieprzestrzegania polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem,

- 5) dyrektor wraz z pedagogiem ustalają przebieg zdarzenia. Ustalenia są spisywane na Karcie Interwencji (załącznik nr 2),
 - 6) pedagog wraz z Zespołem Wsparcia opracowuje i wdraża Indywidualny Plan Wsparcia ucznia w Centrum (załącznik nr 7),
 - 7) w przypadku potwierdzenia krzywdzenia ucznia przez nauczyciela lub innego pracownika dyrektor podejmuje działania dyscyplinujące wynikające z Karty Nauczyciela (powiadamia rzecznika dyscyplinarnego przy wojewodzie/kuratorze oświaty) lub Kodeksu pracy,
2. Jeśli pracownik ma uzasadnione podejrzenie krzywdzenia ucznia **przez ucznia/ucznia pełnoletniego**, zobowiązany jest do:
- 1) przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi lub pedagogowi oraz sporządzenia notatki służbowej,
 - 2) następnie dyrektor przeprowadza wraz z pedagogiem rozmowę z uczniem pokrzywdzonym i jego rodzicami/opiekunami oraz z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu,
 - 3) pedagog powołuje Zespół Wsparcia, który opracowuje Indywidualny Plan Wsparcia, monitoruje sytuację ucznia oraz powiadamia szkołę macierzystą,
 - 4) wobec osoby podejrzanej o krzywdzenie innego ucznia postępuje się zgodnie z zapisami § 18 statutu Centrum.
3. Jeśli pracownik ma uzasadnione podejrzenie krzywdzenia ucznia **przez rodzica/opiekuna lub inną osobę spoza Centrum**, zobowiązany jest do:
- 1) zadbania o bezpieczeństwo ucznia oraz przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi lub pedagogowi,
 - 2) dyrektor z pedagogiem przeprowadza rozmowę z uczniem oraz z jego rodzicami/opiekunami i z innymi osobami mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu. Następnie dyrektor informuje rodziców/opiekunów o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec dziecka lub zaniedbywania go tj.: powiadomienie sądu rodzinnego, MOPS-u. wszczęcie procedury Niebieskie Karty oraz możliwościach udzielenia wsparcia psychologicznego dla obu stron,
 - 3) w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że rodzic/opiekun krzywdzi dziecko oraz braku współpracy z rodzicem/opiekunem dyrektor powiadamia sąd rodzinny oraz wszczyna procedury Niebieskie Karty (załącznik nr 3), wskazane w §11.

§ 10

Procedura interwencji w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec ucznia

1. Jeśli pracownik ma uzasadnione podejrzenie, że zostało popełnione przestępstwo (tj. przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystanie seksualne lub zagrożenie życia) przez **osoby związane z Centrum** tj. pracownicy Centrum, praktykanci, wolontariusze,

organizacje, firmy współpracujące z Centrum oraz osoby trzecie związane z Centrum zobowiązany jest do:

- 1) zapewnienia uczniowi bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie,
 - 2) natychmiast zawiadania dyrekcję i pedagoga,
 - 3) dyrekcja/pedagog powiadamiają rodzica/opiekuna oraz policję pod nr 112 lub 997.
2. Jeśli pracownik ma uzasadnione podejrzenie, że zostało popełnione przestępstwo (tj. przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystanie seksualne lub zagrożenie życia) przez **ucznia/ucznia pełnoletniego**, zobowiązany jest do:
- 1) zapewnienia uczniowi bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie,
 - 2) natychmiastowego zawiadomienia dyrekcji i pedagoga,
 - 3) dyrekcja/pedagog powiadamiają rodzica/opiekuna, policję pod nr 112 lub 997 oraz sąd rodzinny wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.
3. Jeśli pracownik ma uzasadnione podejrzenie, że zostało popełnione przestępstwo (tj. przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystanie seksualne lub zagrożenie życia) przez **rodzica/opiekuna lub inną osobę spoza Centrum**, zobowiązany jest do:
- 1) zapewnienia uczniowi bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie,
 - 2) natychmiastowego zawiadomienia dyrekcji i pedagoga,
 - 3) dyrekcja/pedagog powiadamiają policję pod nr 112 lub 997 oraz sąd rodzinny wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

§ 11

Wdrażanie procedury „Niebieskie karty”

1. Jeśli rodzic nie wykazuje poprawy i nadal krzywdzi dziecko, pedagog podejmuje następujące działania:
 - 1) zwołuje Zespół Interwencyjny (dyrektor, pedagog, opiekun klasy, nauczyciel) i powiadamia szkołę macierzystą,
 - 2) wszczyna procedurę „niebieskie karty”,
 - 3) w ciągu pięciu dni zawiadamia odpowiednie organy (policja, MOPS, sąd rodzinny).
2. Procedura „Niebieskie Karty” stanowi oddzielny dokument.
3. Procedurę „Niebieskie Karty” stanowi załącznik nr 3 niniejszych standardów.

Rozdział 5

Zasady bezpieczeństwa stosowane w Centrum

§ 12

Procedura rekrutacji

1. Dyrektor Centrum, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr.
2. Dyrektor Centrum uzyskuje informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości. W pierwszej kolejności należy założyć konto w systemie teleinformatycznym. Konto podlega aktywacji dokonywanej przez biuro informacji.
3. Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr, jest ogólnodostępny - nie wymaga zakładania konta.
4. Informacje zwrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego Dyrektor drukuje i składa do części A akt osobowych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy. To samo dotyczy Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestr. Przy czym w przypadku tego drugiego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w rejestrze.
5. Dyrektor od kandydata pobiera informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.
6. Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.
7. Dyrektor pobiera od kandydata oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej.
8. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego

innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

9. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wzór oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych stanowi załącznik nr 6 do niniejszych Standardów.

§ 13

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku ucznia

1. Centrum zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych uczniów zgodnie z zasadami polityki bezpieczeństwa Centrum.
2. Centrum uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

§ 14

Zasady dostępu małoletnich do internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami

1. Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami określa politykę bezpieczeństwa dostępu do Internetu w sieci MAN Wrocław, udostępnionej przez CUI.

§ 15

Zasady wstępu dla osób trzecich/organizacji

1. Obowiązuje wpis do rejestru osób odwiedzających Centrum.
2. Rejestr znajduje się na portierni.

Rozdział 6

Zarządzanie Polityką Ochrony Małoletnich w Centrum

§ 16

Monitoring stosowania polityki

1. Osobę odpowiedzialną za politykę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Centrum jest Dyrektor i Pedagog wspierający.
2. Dyrektor jest odpowiedzialny za:
 - 1) przygotowanie pracowników Centrum do stosowania standardów ustalonych w polityce przez zorganizowanie szkoleń wewnętrznych. pracownicy uczestniczący w szkoleniu potwierdzają fakt uczestnictwa w nim,
 - 2) monitorowanie realizacji polityki,
 - 3) reagowanie na sygnały naruszenia polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem,
 - 4) prowadzenie rejestru zgłoszeń, na podstawie kart interwencji,
 - 5) proponowanie zmian w polityce,
 - 6) dyrektor współpracuje w tym zakresie z pedagogiem i zespołem ds. polityki.
3. Zespół ds. diagnoz przeprowadza wśród pracowników, rodziców, uczniów, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji *polityki*. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 4 i 5 do niniejszej *polityki*.
4. Zespół ds. diagnoz sporządza na tej podstawie raport.
5. Dyrektor wprowadza niezbędne aktualizacje zapisów w polityce ochrony małoletnich i ogłasza zarządzeniem dyrektora pracownikom, uczniom i ich rodzicom/opiekunom nowe brzmienie polityki.
6. Aktualizacja dokonywana jest przez dyrektora na wniosek zespołu ds. Polityki ochrony małoletnich.

§ 17

Lista osób i formy kontaktu dla osób zgłaszających krzywdzenie ucznia

lp.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Numer kontaktowy	numer pokoju
1	Pedagog	Ewa Wolniak	717986700 wew.140	118
2	Wicedyrektor	Halina Madej	717986700 wew.104	103
3	Wicedyrektor	Anna Benedyk	717986700 wew.103	103
4	Wicedyrektor	Marian Ramut	717986700 wew.105	301
5	Kierownik	Marta Kaczmarczyk	717986700 wew.145	204a
6	Kierownik	Piotr Drozd	717986700 wew.115	101
7	Doradca zawodowy	Aleksandra Sikora	717986700 wew.156	201
8	Dyrektor	Anna Chołodecka	717986700 wew.101	112
9	Opiekun/wychowawca			

§ 18

Wykaz placówek funkcjonujących na terenie miasta Wrocław, udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy, krzywdzenia

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu	budynek Starostwa Powiatowego, piętro IV, ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław	71 722-18-60 600-414-949	pcpr@pcpr.wroclaw.pl
2.	Stowarzyszenie Pomocy „AKSON”	ul. Komorowskiego 31, 51-210 Wrocław	71 736-06-82	aksonwroc@wp.pl
3	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Strzegomska 6, 53-611 Wrocław	71 782-23-22	sekretariat@mops.wroclaw.pl
4	Komisariat Policji Wrocław-Fabryczna sekcja ds. nieletnich	ul. Połbina 1, 54-151 Wrocław	47 871-43-80	
5	dzielnicowy st. asp. Michał Rodakiewicz		47 871-18-08 601-812-127	dzielnicowy.fabryczna12@wroclaw.wr.policja.gov.pl

§ 19

Postanowienia końcowe

1. Polityka wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Centrum, uczniów i ich rodziców, w szczególności poprzez: zamieszczenie na stronie www.ckz.edu.pl, zamieszczenie w dzienniku elektronicznym, udostępnieniem w formie papierowej w gabinecie pedagoga, oraz w sekretariatach. W wersji skróconej – na tablicach ogłoszeń.
3. Zapisy zawarte w dokumencie polityki obowiązują wszystkich pracowników Centrum, w tym wolontariuszy, stażystów, praktykantów, inne osoby mające kontakt z uczniami Centrum, a znajomość jej treści potwierdzają własnoręcznym podpisem.
4. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z polityką i ją stosować.

§ 20

Załączniki

1. Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w standardach ochrony małoletnich	18
2. Karta interwencji.....	19
3. Niebieska karta - procedury, realizacji	21
4. Monitoring standardów – ankieta dla pracowników	33
5. Monitoring standardów – ankieta dla uczniów	34
6. Oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych	35
7. Indywidualny plan działania	36

.....
miejsowość, data

**OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH**

Ja,
oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi
w Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu oraz deklaruję, że będę ich
przestrzegać.

.....
Podpis

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko ucznia		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zgłaszająca interwencję		
Opis działań podjętych przez personel/pedagoga/psychologa	Data	Działanie
Spotkania z opiekunami małoletniego	Data	Działanie

<p>Forma podjętej interwencji</p>	<p>Zawiadomienie policji Zawiadomienie sądu rodzinnego Zawiadomienie MOPS-u Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa Wniosek o wgląd w sytuację rodziny Inny rodzaj interwencji. Jaki?</p>	
<p>Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji</p>		
<p>Wyniki interwencji: działania organów sprawiedliwości, działania szkoły, działania rodziców</p>	<p>Data</p>	<p>Działanie</p>

NIEBIESKA KARTA - PROCEDURY, REALIZACJI

Procedura "Niebieskie Karty" - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

1. Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.
2. Od 28.09.2023 obowiązują przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
3. Typy przemocy w rodzinie:
 - 1) przemoc fizyczna;
 - 2) przemoc emocjonalna;
 - 3) zaniedbywanie;
 - 4) wykorzystanie seksualne;
 - 5) małoletni świadkiem przemocy.
4. Procedura „Niebieskie Karty” nakłada na szkołę określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy domowej, jeżeli np. uczeń: ma ślady przemocy fizycznej – ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itd.
5. Ma ślady przemocy psychicznej – moczenie, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd., przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu, ma niską samoocenę, wycofanie, lęki, depresję, płaczliwość, zachowania destrukcyjne, agresję, apatię, nieufność, uzależnianie się od innych, zastraszenie, unikanie rozmów itd.
6. Ma brudny strój, nieodpowiedni do pory roku, rozwój, wzrost i wagę nieadekwatne do wieku, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itd. Karta stanowi ważny element w walce z przemocą w rodzinie, ponieważ dokumentuje sytuacje pokrzywdzonego ucznia i stanowi dowód w postępowaniu przygotowawczym i ewentualnej sprawie karnej o znęcanie się.
7. Rozpoznanie przemocy w rodzinie i wypełnienie „Niebieskie Karty” to początek procesu wspierania ofiary przemocy.
8. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywające się na podstawie procedury „Niebieskie karty” nie wymaga zgody ucznia dotkniętego przemocą.
9. Wszczęcie procedury na terenie szkoły następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska karta" – A w obecności ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest

dotknięty przemocą w rodzinie. Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa takiemu uczniowi.

REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

1. „Niebieskie Karty” zakłada nauczyciel, który stwierdza, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy (decyzję o założeniu „Niebieskie Karty” warto podjąć po konsultacjach oraz w porozumieniu z zespołem wychowawczym).
2. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
3. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
4. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
5. Działania z udziałem ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego lub psychologa.
6. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”.
7. W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).
8. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego.

„NIEBIESKA KARTA – A”**W ZWIĄZKU Z POWIĘCIEM UZASADNIIONEGO PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ LUB W WYNIKU ZGŁOSZENIA PRZEZ ŚWIADKA PRZEMOCY DOMOWEJ USTALA SIĘ, CO NASTĘPUJE:****I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ**

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie)			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL			
Nazwa i adres miejsca pracy/nazwa i adres placówki oświatowej do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/ nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania)			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/ nr lokalu			
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (np. żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

II. LICZBA MAŁOLETNIICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ.....

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
<i>Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna³⁾ <i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						

Przemoc seksualna³⁾ zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)						
Przemoc ekonomiczna³⁾ niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej³⁾ wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)						
Inne³⁾ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)						

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA?
(TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

tak (kiedy?gdzie?) nie nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

tak nie nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

tak nie nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE?
(TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

ustalono – wypełnij tabelę nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e- mail			
<i>Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca)²⁾</i>			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie		Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)			
Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość			
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej			
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”			
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni			
Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej			
Inne (wymień jakie?)			

Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeuty, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

- 1) wpisać właściwe
- 2) numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę
- 3) podkreślić rodzaje zachowań

„NIEBIESKA KARTA – B”
INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

CO TO JEST PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

CO TO JEST PRZEMOC DOMOWA?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

KTO MOŻE BYĆ OSOBĄ DOZNAJĄCĄ PRZEMOCY DOMOWEJ?

- a) mąż, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej mąż oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni.

NAJCZĘSTSZE FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rosyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

WAŻNE

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na **numer alarmowy 112**. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Pomogą Ci:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia** – zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej** – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.

- **Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem** – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.
- **Sądy opiekuńcze** – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- **Placówki ochrony zdrowia** – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- **Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej** – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

**WYKAZ PLACÓWEK FUNKCJONUJĄCYCH NA TWOIM TERENIE,
UDZIELAJĄCYCH POMOCY I WSPARCIA OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ,
KRZYWDZENIA**

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail
1.				
2.				

MOŻESZ ZADZWONIĆ DO:

- **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800-120-002** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ w języku rosyjskim.
- **Dyżur prawny tel. 22 666-28-50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰) oraz **tel. 800-120-002** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18⁰⁰–22⁰⁰).
- **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
- **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym tel. 22 230-99-00** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej tel. 800-120-226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 930 do 1530, od godz. 1530 do 930 włączony jest automat).

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w naszym Centrum?		
2.	Czy znasz treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich”?		
3.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać symptomy krzywdzenia ucznia?		
4.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia ucznia?		
5.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach i procedurach przez innego pracownika?		
6.	Czy masz uwagi / sugestie / przemyślenia związane z funkcjonującymi w Centrum „Standardami Ochrony Małoletnich”? (Jeżeli tak, opisz je w tabeli poniżej)		
7.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		

NAPISZ: Jakie zasady zostały naruszone?

NAPISZ: Jakie działania podjąłeś?

NAPISZ: Czy masz jakieś sugestie lub propozycję poprawy obowiązujących standardów?

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA UCZNIÓW

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Centrum?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Jeżeli doświadczyłeś przemocy czy udzielono Ci wsparcia?		
4.	Czy byłeś/eś świadkiem, gdy stosowano przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej w tabeli jak zareagowałeś/zareagowałaś?)		
5.	Czy w Twojej klasie istnieje problem przemocy lub agresji?		

.....
miejsowość, data

**OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI
ORAZ O TOCZĄCYCH SIĘ POSTĘPOWANIACH
(PRZYGOTOWAWCZYCH, SĄDOWYCH I DYSCYPLINARNYCH)**

Ja, nr PESEL
oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej
i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się
przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

.....
Podpis

INDYWIDUALNY PLAN WSPARCIA

Imię i nazwisko ucznia

Podjęte przez Centrum działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa.	
Wskazania i informowanie rodziców/opiekunów o specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dziecka oraz instytucjach.	
Plan spotkań ucznia z pedagogiem/wychowawcą/nauczycielami.	
Zdiagnozowanie obszarów, w których istotne będzie wsparcie ucznia i np.: a. Obszar I. Zdobywanie wiedzy i nauka zawodu, b. Obszar II. Ogólne zadania i obowiązki wynikające ze statutu, c. Obszar III. Porozumiewanie się i kontakty z nauczycielami i uczniami, d. Obszar IV. Życie domowe, rodzinne, e. Obszar V. Dbanie o siebie.	
Monitorowanie sytuacji ucznia.	